DOMSTOLENS DOM
av den 28 maj 1974*

I mål 187/73

har Tribunal du travail i Tournai till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

Odette Callemeyn, gift R. Verbeke, bosatt i Mouscron (Belgien),

och

Belgiska staten, företrädd av socialministern, Bryssel.

Begäran avser tolkningen av bestämmelserna i rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971, "om tillämpningen av systemen för social trygghet när arbetstagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen" (EGT 1971, nr L 149), särskilt vad gäller bidrag till handikappade.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena A. M. Donner och M. Sørensen samt domarna R. Monaco (referent), P. Pescatore, H. Kutscher och C. Ó Dálaigh,

generaladvokat: G. Reischl,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: franska.

dom

DOMSKÄL

1 Genom en dom av den 27 november 1973, som kom in till EG-domstolen den 7 december 1973, har Tribunal du travail i Tournai i enlighet med artikel 177 i EEG-fördraget ställt frågor om tolkningen av vissa bestämmelser i rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när arbetstagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen (EGT 1971, nr L 149).

2 Dessa frågor har ställts inom ramen för en tvist rörande belgiska statens vägran att bevilja sökanden i målet vid den nationella domstolen, som är fransk medborgare, gift med en belgare och bosatt i Belgien, en förmån som föreskrivs i den belgiska lagen av den 27 juni 1969 om beviljande av bidrag till handikappade, av det skälet att den berörda personen inte uppfyller samtliga villkor som föreskrivs i den lagen såväl som i den europeiska interimsöverenskommelsen av den 11 december 1953 om systemen för social trygghet avseende ålderdom, invaliditet och efterlevande.

3 Den första frågan går ut på om de förmåner som avses i artikel 4 i förordning (EEG) nr 1408/71 omfattar sådana åtgärder som föreskrivs i en nationell lagstiftning om beviljande av bidrag till handikappade, under förutsättning att åtgärderna rör arbetstagare.

4 Enligt artikel 4.1 gäller förordning nr 1408/71 all lagstiftning om de grenar av social trygghet som definieras i den bestämmelsen.

5 Punkt 4 i samma artikel föreskriver däremot att förordningen inte gäller "social eller medicinsk hjälp".

6 Även om det med hänsyn till förordningens tillämpning kan tyckas önskvärt att fastställa en klar avgränsning mellan lagstiftningen i fråga om social trygghet och den om hjälp, går det inte att bortse från den eventualiteten att vissa lagar, på grund av sin personkrets, sitt syfte och formerna för sin tillämpning, står lika nära båda de angivna kategorierna och således undandrar sig varje allmängiltig klassificering.

7 En lagstiftning om beviljande av bidrag till handikappade påminner visserligen genom vissa särdrag om social hjälp - särskilt då den fastställer att behov skall utgöra ett grundläggande kriterium för tillämpning och bortser

från varje krav i fråga om perioder av förvärvsverksamhet, anslutning eller erlagda avgifter. Denna lagstiftning närmar sig dock social trygghet genom att den bortser från den individuella bedömning som är karaktäristisk för hjälp och ger mottagarna en bestämd rättslig ställning.

8 Med hänsyn till den vida definitionen av mottagarkretsen fyller en sådan lagstiftning i själva verket en dubbel funktion, dels genom att säkerställa en minimiinkomst för handikappade som helt står utanför systemet för social trygghet, dels genom att säkerställa en kompletterande inkomst för mottagare av sociala trygghetsförmåner som drabbats av en permanent arbetsoförmåga.

9 Enligt artikel 4.1 b i förordning nr 1408/71 gäller den förordningen alla "förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan".

10 Enligt artikel 1 t i samma förordning skall uttrycket "förmåner" ges en mycket extensiv tolkning och avse alla förmåner "inbegripet alla däri ingående delar som bekostas av allmänna medel, alla indexhöjningar och tilläggsbetalningar, om något annat inte föreskrivs i avdelning III".

11 I fråga om en arbetstagare eller därmed likställd person, som beviljats invaliditetspension i en medlemsstat, omfattas den lagstiftning som säkerställer handikappades lagstadgade rätt till "bidrag", vad beträffar dessa arbetstagare, av området för social trygghet enligt artikel 51 i fördraget och av området för det regelverk som fastställts för tillämpning av denna bestämmelse, även om en sådan lagstiftning eventuellt inte kan karakteriseras på det sättet i fråga om andra kategorier av mottagare.

12 De svårigheter som tillämpningen av gemenskapslagstiftningen kan medföra i förhållande till dessa bestämmelser, kan inte åberopas till skada för de rättigheter som de i artikel 1 a i förordning nr 1408/71 angivna arbetstagarna kan göra gällande enligt reglerna i gemenskapens sociala lagstiftning.

13 Detta är åtminstone fallet varje gång som en arbetstagare enligt ovannämnda artikel 1 a genom en tidigare utövad förvärvsverksamhet redan omfattas av systemet för social trygghet i den medlemsstat vars lagstiftning om bidrag till handikappade åberopas.

14 I artikel 7.1-2 i rådets förordning nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT 1968, nr L 257), föreskrivs för övrigt att arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat

inom en annan medlemsstats territorium skall "åtnjuta samma sociala och skattemässiga förmåner som landets medborgare"

15 Den första frågan skall således besvaras på följande sätt. De förmåner som avses i artikel 4.1 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 omfattar dem som föreskrivs i nationella bestämmelser om beviljande av bidrag till handikappade, förutsatt att bestämmelserna avser arbetstagare enligt artikel 1 a i den förordningen och ger dem ett rättsligt skyddat anspråk på att beviljas sådana förmåner.

16 Den andra frågan går ut på om rådets förordning nr 1408/71 av den 14 juni 1971 skall ersätta den i artikel 7 i förordningen angivna europeiska interimsöverenskommelsen om systemen för social trygghet avseende ålderdom, invaliditet och efterlevande, som undertecknades i Paris den 11 december 1953, i den mån förordningen är mer gynnsam för den berättigade.

17 Enligt artikel 6 a i förordning nr 1408/71 skall, om något annat inte följer av bestämmelserna i artikel 7, 8 och 46.4, den förordningen, både vad gäller de personer och de sakområden som den behandlar, ersätta bestämmelserna i alla konventioner om social trygghet mellan "a) två eller flera medlemsstater inbördes".

18 Enligt artikel 7.1 b i förordning nr 1408/71 skall den förordningen inte påverka skyldigheter som följer av de europeiska interimsöverenskommelser om social trygghet som har slutits mellan Europarådets medlemsstater den 11 december 1953.

19 I artikel 5 i de europeiska interimsöverenskommelserna föreskrivs för övrigt att dessa inte ändrar bestämmelserna i sådana nationella lagar och andra författningar, internationella konventioner eller bilaterala eller multilaterala avtal som är mer gynnsamma för den berättigade.

20 Tillämpning av förordning nr 1408/71 framför de europeiska interimsöverenskommelserna står således, i den mån förordningen är mer gynnsam för den berättigade än dessa överenskommelser, inte i strid mot de skyldigheter som följer av överenskommelserna och strider därför inte heller mot artikel 7.1 b i förordningen.

21 Slutsatsen kan således dras att förordning nr 1408/71, både vad gäller de personer och de sakområden som den behandlar, har företräde framför den europeiska interimsöverenskommelsen om systemen för social trygghet

avseende ålderdom, invaliditet och efterlevande, som undertecknades i Paris den 11 december 1953, i den mån förordningen är mer gynnsam för den berättigade än den nämnda överenskommelsen.

Rättegångskostnader

22 De kostnader som har förorsakats den belgiska staten, den italienska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla.

23 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående de frågor som genom dom av den 27 november 1973 förts vidare av Tribunal du travail i Tournai – följande dom:

1) **De förmåner som avses i artikel 4.1 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 omfattar dem som föreskrivs i nationella bestämmelser om beviljande av bidrag till handikappade, förutsatt att bestämmelserna avser arbetstagare enligt artikel 1 a i den förordningen och ger dem ett rättsligt skyddat anspråk på att beviljas sådana förmåner.**

2) **Både vad gäller de personer och de sakområden som den behandlar har förordning nr 1408/71 företräde framför den i artikel 7.1 b i förordningen angivna europeiska interimsöverenskommelsen om systemen för social trygghet avseende ålderdom, invaliditet och efterlevande, som undertecknades i Paris den 11 december 1953, i den mån förordningen är mer gynnsam för den berättigade än den nämnda överenskommelsen.**

Lecourt Donner Sørensen

Monaco Pescatore Kutscher Ó Dálaigh

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 28 maj 1974.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande